

WSTĘPNE WYNIKI KRZYŻOWANIA MIĘDZYRASOWEGO PROSTEGO POMIĘDZY ZŁOTNICKĄ PSTRĄ I WBP W ZZD KOŁBACZ

Eugeniusz Węckowicz, Sławomir Czerwiński, Halina Węckowicz,

Zootechniczny Zakład Doświadczalny w Kołbaczu

WSTĘP

Mała liczba ras hodowlanych w Polsce ogranicza możliwość krzyżowania międzyrasowego. Do wysokoprodukcyjnych ras, jakimi są wielka biała polska i polska biała zwisłoucha, trudno dobrać trzecią, która poprawiłaby w sposób widoczny wyniki produkcyjne. W poszukiwaniu poprawienia efektywności produkcji żywca wieprzowego w ramach planowych prac badawczych przeprowadzono w ZZD Kołbacz krzyżowanie proste świń wielkiej białej polskiej, rozmnażanych w czystości rasy w przemysłowej fermie trzody chlewnej z knurami rasy złotnicka pstra. Wyniki uzyskane z krzyżowania prostego okazały się niezadowalające, dlatego też zrezygnowano z krzyżowania powrotnego.

MATERIAŁ I METODA

W przeprowadzonych badaniach określono wpływ krzyżowania na cechy użytkowości rozplodowej loch oraz na cechy tuczne i rzeźne mieszańców dwurasowych. Knury rasy złotnickiej pstrej zakupiono z chlewni Parcz woj. olsztyńskie w listopadzie 1976 roku, a pierwsze potomstwo uzyskano w marcu 1977 r. Badania dotyczące użytkowości rozplodowej loch przeprowadzono w przemysłowej fermie na 58 lochach pierwiastkach i 34 lochach wieloródkach rasy wbp, skutecznie pokrytych 5 knurami rasy złotnicka pstra, oraz na 79 lochach pierwiastkach i 42 lochach wbp pokrytych knurami wbp. Żywienie i utrzymanie wszystkich loch było jednakowe i zgodne z reżimem technologicznym fermy. W czasie trwania badań notowano liczebność oraz ciężar miotów w pierwszym dniu życia i przy odsadzaniu prosiąt. Odsadzanie prosiąt odbywało się

od 24 do 28 dnia życia, w zależności od aktualnego rytmu technologicznego na fermie. Prosięta odsadzane żywiono zgodnie z technologią — mieszanką prestarter do 50 dnia życia i od 50 do 87 dnia mieszanką grower. Odchów odbywał się w warchlakarni w kojcach grupowych po 25 sztuk.

Po okresie odchowu wybrano 64 wieprzki mieszańce i 64 wieprzki rasy wbp, i umieszczono je w chlewni doświadczalnej, gdzie poddano tuczowi kontrolnemu. W chlewni doświadczalnej warchlarki umieszczono w kojcach po 4 sztuki i od 31 do 65 kg ciężaru ciała żywiono standardową mieszanką PT₁, a od 66 do 115 kg mieszanką PT₂. Tuczyniki żywiono dawkami normowanymi wg wieku, tak jak w fermie przemysłowej. Pasze zadawano do koryt, gdzie mieszano z wodą w stosunku 1 : 3. Niezależnie od tego tuczyniki korzystały z automatycznych poideł. Po osiągnięciu ciężaru 115 kg tuczyniki poddawano ubojowi, a ich tusze uproszczonej wycenie rzeźnej.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

Średnie arytmetyczne uwzględnianych w badaniach cech użytkowości rozplodowej loszek pierwiastek i loch wieloródek krytych knurami rasy złotnicka pstra lub rasy wbp zamieszczono w tabeli 1.

Tabela 1

Wstępne wyniki użytkowości rozplodowej krzyżowania prostego pomiędzy rasami złotnicka pstra i wbp

Wyszczególnienie	Pierwiastki		Wieloródki	
	♂ zlp	♂ wbp	♂ zlp	♂ wbp
	♀ wbp	♀ wbp	♀ wbp	♀ wbp
Liczba miotów	58	79	34	42
Liczba prosiąt urodzonych żywych w miocie, szt.	8,18	8,72	9,55	10,00
Liczba prosiąt w miocie odsadzonych, szt.	6,55	7,18	8,64	9,00
Ciężar miotu w pierwszym dniu życia prosiąt, kg	10,06	11,17	12,91	13,04
Ciężar miotu przy odsadzeniu od loch, kg	35,19	40,67	49,24	50,64
Średni ciężar prosięcia w pierwszym dniu, kg	1,23	1,28	1,29	1,30
Średni ciężar prosięcia przy odsadzeniu od loch, kg	5,37	5,66	5,69	5,63
Procent upadków	20,0	17,6	9,5	10,0

Jak wynika z przytoczonych liczb, w większości badanych cech gorsze wyniki uzyskano po knurach rasy złotnicka pstra. Szczególnie wyraźne różnice wystąpiły u loch pierwiastek. Urodziło się o 0,54 prosiaka mniej, 0,63 szt. mniej odsadzono i o ponad 5 kg mniej ważył miot przy odsadzaniu. Wystąpiły stosunkowo wysokie upadki prosiąt spowodowane nasileniem kolibakteriozy, a niezależnie od tego mioty po knurach rasy złotnicka pstra były niewyrównane. Obok normalnie rozwiniętych prosiąt (ok. 50% miotu) część rodziła się słabszych i te gorzej odchowywały się. Parametry wagowe były także proporcjonalnie niższe w miotach po knurach złotnickiej pstrej. U loch wieloródek różnice były nieco mniejsze, ale podstawowy wskaźnik, jakim jest liczba prosiąt przy urodzeniu i odsadzaniu, był także gorszy.

Wyniki uproszczonej analizy rzeźnej podane są w tabeli 2. Wszystkie warchlaki wystawione na tucz doświadczalny osiągnęły wagę rzeźną. Wieprzki po knurach rasy złotnickiej pstrej przyrastały o 18 g gorzej od wieprzków rasy wbp, miały lżejszą połędwicę, szynkę właściwą, mięśnie szynki właściwej, mniejsze oko połędwicy. Gruchość słoniny była prawie taka sama.

Tabela 2

Krzyżowanie proste ras zlp i wbp
Wyniki tuczu i oceny wartości rzeźnej tuczników doświadczalnych

Wyszczególnienie	♂ zlp ♀ wbp	♂ wbp ♀ wbp
Liczba sztuk	64	64
I okres		
— średni przyrost dzienny, g	565	578
— zużycie mieszanki pełnoporcjowej PT ₁ w kg	3,09	3,03
II okres		
— średni przyrost dzienny, g	684	706
— zużycie mieszanki pełnoporcjowej PT ₂ w kg	4,97	4,86
Cały okres tuczu		
— średni przyrost dzienny, g	630	648
— zużycie mieszanki pełnoporcjowej w kg	4,20	4,12
Waga bita ciepła, kg	93,3	93,4
Ciężar połówki schłodzonej prawej, kg	44,3	44,4
Połędwica bez słoniny, kg	5,25	5,44
Szynka właściwa, kg	8,17	8,42
Mięśnie szynki właściwej, kg	5,12	5,38
Średnia grubość słoniny z 5 pomiarów, cm	3,30	3,33
Średnia grubość na krzyżu II, cm	2,54	2,52
Długość tuszy, cm	81	80
Powierzchnia oka połędwicy, cm ²	33,24	35,46

WNIOSKI

1. Wyniki użytkowości rozplodowej loch pierwiastek i wieloródek krytych knurami rasy złotnicka pstra były gorsze od porównywalnych loch rozmnażanych w czystości rasy.
2. W tuczu doświadczalnym wieprzków krzyżówkowych i czystorasowych lepsze przyrosty uzyskano u czystorasowych.
3. Wartość rzeźna tusz była we wszystkich parametrach lepsza u wieprzków czystorasowych.

Э. Венцкович, С. Червиньски, Г. Венцкович

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ МЕЖПОРОДНОГО ПРОСТОГО СКРЕЩИВАНИЯ СВИНЕЙ ЗЛОТНИЦКОЙ ПЕСТРОЙ (ЗП) И КРУПНОЙ БЕЛЕЙ ПОЛЬСКОЙ (КБП) ПОРОДЫ В ОПЫТНОЙ СТАНЦИИ КОЛБАЧ

Резюме

В поисках за улучшением эффективности производства живого веса свиней в рамках плановых исследовательских работ в опытной станции Колбач проводили простое скрещивание свиноматок КБП с хряками ЗП. В соответствующих опытах определяли влияние скрещивания на признаки расплодных качеств свиноматок, а также на откормочные и убойные признаки двухпородных помесей. Опыты показали худшие результаты по отношению к большинству признаков после хряков ЗП.

В связи с худшими результатами по отношению к расплодным качествам, а также к откормочным и убойным признакам у помесей в сравнении с чистопородными свиньями КБП обратное скрещивание было заброшено.

E. Węckowicz, S. Czerwiński, H. Węckowicz

PRELIMINARY RESULTS OF DIRECT INTERBRED CROSSING OF SWINE OF THE ZŁOTNICKA PIEBALD (ZP) WITH THOSE OF THE POLISH LARGE WHITE (PLW) BREED AT THE EXPERIMENT STATION KOŁBACZ

Summary

In the quest after an improvement of the swine liveweight production within the framework of the planned research, the direct crossing of Polish large white (PLW) sows with the Złotnicka piebald (ZP) boars was carried out at the Experiment Station Kołbacz. In the respective experiments the effect of crossing on reproduction utility features of sows as well as on fattening and slaughter features two-breed bastards was determined. The experiments have proved worse results in most features obtained in bastards from crossings with ZP boars.

In view of worse results with regard to reproductive, fattening and slaughter features in bastards than in pure-breed PLW swine the further back crossing has been stopped.